

Legislation Institute of the Verkhovna Rada of Ukraine
National Security and Defense Council of Ukraine
Odessa State University of Internal Affairs
Odessa Military Academy
National Academy of the Security Service of Ukraine
Odessa National Maritime University
National University of Water and Environmental Engineering
Institute of Criminal Law and Applied Criminology (Chisinau)
Siedlce University of Natural Sciences and Humanities
Gdansk University of Physical Education and Sport
Center for Ukrainian and European Scientific Cooperation

International scientific conference

**MARITIME SECURITY
OF THE BALTIC-BLACK SEA REGION:
CHALLENGES AND THREATS**

December 23, 2021

Volume 1

2021

International scientific conference «Maritime security of the Baltic-Black sea region: challenges and threats» : conference proceedings, December 23, 2021, Vol. 1. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 428 pages.

ORGANISING COMMITTEE

Foreign members of the Organizational Committee:

Kanels Juris – PhD in polit., Rector of the Transport and Telecommunication Institute (the Republic of Latvia);

Buzhor Valerii Heorhiiiovych – Doctor of Law, Professor, Rector of the Institute of Criminal Law and Applied Criminology, President of the Independent Criminological Association of the Republic of Moldova (the Republic of Moldova);

Stanislaw Topolewski – Phd hab., retired Colonel, Prof., Siedlce University of Natural Sciences and Humanities, Director of the Institute of Security Studies (the Republic of Poland);

Skalski Dariusz – Dr. hab. Prof., Gdansk University of Physical Education and Sport (the Republic of Poland);

Vareikis Vygtas – Doctor of Humanities, Professor, Leading Research Fellow, Institute of Baltic Region History and Archaeology, Klaipėda University (the Republic of Lithuania);

Petryk Artem – PhD in History, Senior Research Fellow, Institute of Baltic Region History and Archaeology of Klaipėda University (Republic of Lithuania).

Ukrainian members of the Organizational Committee:

Kuznichenko Serhii Oleksandrovych – Doctor of Law, Professor, Honored Worker of Science and Technology of Ukraine, Corresponding Member of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine, Rector of Odessa State University of Internal Affairs;

Prokofieva-Yanchylenko Dariia Mykhailivna – Doctor of Law, Honored Lawyer of Ukraine, Head of the Interdepartmental Research Center for Organized Crime at the National Security and Defense Council of Ukraine;

Kurovska Iлона Anatoliivna – PhD in Law, Senior Research Associate, Director of the Legislation Institute of the Verkhovna Rada of Ukraine;

Rudenko Serhii Vasylovych – Doctor of Engineering, Professor, Rector of Odessa National Maritime University;

Kliat Yurii Oleksandrovych – PhD in Engineering, Colonel, Deputy Head of Odessa Military Academy;

Cherniak Andrii Mykolaiovych – Doctor of Law, Professor, Colonel, Rector of the National Academy of the Security Service of Ukraine;

Grygus Ihor Mykhailiovych – Doctor of Medical Sciences, Professor, Director the Educational and Scientific Institute of Health Care of the National University of Water and Environmental Engineering;

Vikhliaiev Mykhailo Yuriiovych – Doctor of Law, Professor, Director of the Center for Ukrainian and European Scientific Cooperation.

Each author is responsible for content and formation of his/her materials.

The reference is mandatory in case of republishing or citation.

CONTENTS

WELCOME REMARKS

Сергій ГРИНЕВЕЦЬКИЙ	14
----------------------------------	-----------

THE STATUS OF INTERREGIONAL AND NATIONAL STRATEGIES FOR MARITIME SECURITY

Впровадження національної стратегії морської безпеки
в контексті реалізації цілей сталого розвитку в Україні

Махначова Н. М.....	16
----------------------------	-----------

Стратегія морської безпеки в Україні

Пехник А. В.....	18
-------------------------	-----------

Деякі особливості національних стратегій морської безпеки

Сизоненко А. С.....	21
----------------------------	-----------

Покращення інформаційної логістики та підвищення
загального рівня інформатизації портової діяльності

Степаненко В. О.....	24
-----------------------------	-----------

Станції біологічного очищення стічних вод міста Одеси
як джерела забруднення морського середовища

Тучковенко Ю. С., Сапко О. Ю.....	28
--	-----------

The impact of maritime threats in the Middle East
on Baltic – Black Sea region's security

Cheban O. Ya.....	32
--------------------------	-----------

Деякі аспекти надання адміністративних послуг
у сфері морського транспорту

Шатрава С. О., Джафарова О. В.....	35
---	-----------

MARITIME SECURITY COOPERATION OF THE BALTIC-BLACK SEA STATES

Співпраця держав з метою протидії незаконній міграції на морі

Дубенко О. М.....	39
--------------------------	-----------

Актуальні проблеми делімітації та співробітництва держав
у межах виключної (морської) економічної зони України

Півторак Г. Ф.....	43
---------------------------	-----------

Безпекова політика взаємодії Туреччини в Чорному морі

Радовецька Л. В., Гасанов Муртеза Алі	46
--	-----------

Регіональне та субрегіональне співробітництво як основні напрями морської політики України	
Сасенко М. І., Костюк В. Л.	50
Четверта промислова революція в Балтійсько-Чорноморському регіоні: сценарії розвитку та точки росту	
Волонцевич Д. О., Скворчевський О. Є.	54
The concept of Intermarium in processes of the development of Eastern Europe	
Tishchenko O., Morozov M.	57
MODERN MILITARY THREATS IN THE BALTIC-BLACK SEA REGION AND COUNTERMEASURES	
Сучасні військові загрози на державному кордоні у Балто-Чорноморському регіоні	
Бурбела С. В.	60
Стратегія морської безпеки України в умовах сучасних загроз в Чорноморсько-Азовському регіоні. Шляхи розвитку військово-морських спроможностей	
Нейжпапа О. Л.	63
Проведення заходів цивільного захисту як елемент забезпечення національної безпеки України	
Попович В. В., Яковчук Р. С., Ковальчук В. М.	67
Systematic approaches to combating threats at sea	
Rudenko S., Shumylo O., Kononova O., Baraboly K.	69
INTERNATIONAL AND NATIONAL STATUTORY SUPPORT OF MARITIME SECURITY	
Правове регулювання забезпечення захисту морського середовища в міжнародному та національному законодавстві України	
Балобанов О. О.	73
Міжнародні судові органи у забезпеченні морської безпеки (на прикладі справи № 2019-18 «Україна v. РФ»)	
Бойко Інна Семенівна	77
Правове регулювання боротьби з морським піратством на міжнародному рівні	
Варинський В. О.	80

Правові умови для функціонування органів державної влади Автономної Республіки Крим на перехідний період як «уряд АРК в екзилі» Гданов І. Р.	84
Особливості комплексного адміністративно-правового режиму морських портів України Калаянов Д. П.	87
Нормативно-правове регулювання безпеки мореплавства в Україні Калаянова О. Д.	90
Міжнародно-правові аспекти протидії транснаціональній організованій злочинності на морі Кубасенко А. В., Крижановська О. В.	94
Організаційно-правовий механізм забезпечення морської безпеки в Україні: реалії сьогодення Магновський І. Й.	98
Дефініція позовної давності у морському праві Маковій В. П., Медведенко Н. В.	101
Проблематика порушень норм міжнародного права при затримці українських військово-морських суден «Бердянськ», «Нікополь» та «Яни Капу» в територіальних водах України Менсо І. В., Купратий О. Г.	105
Окремі аспекти підготовки до служби у водній поліції Німеччини Мошак Г. Г.	108
Міжнародно-правове регулювання забезпечення морської безпеки Мудрецька Г. В.	112
Проблеми міжнародної уніфікації правил морських перевезень і розвиток законодавства України у цій сфері Печений О. П.	116
Кримінальна відповідальність за піратство (Ст. 446 КК України) Плужнік О. І.	119
Морська доктрина України як складова національної безпекової політики Подковенко Т. О.	123

Деякі проблеми відшкодування шкоди потерпілому від морського піратства Резніченко С. В., Резніченко Г. С.	126
Стратегія морської безпеки України: крізь призму міжнародних стандартів Рубан К. П.	129
Публічне адміністрування як складова системи безпеки мореплавства Славінська І. В., Ізбаш К. С.	133
Аналіз вітчизняного законодавства у сфері охорони морських кордонів Соловей О. М., Шевченко Н. Л.	137
Страхування судна у торговельному мореплаванні як складник морської безпеки Тарасенко Л. Б., Тарасенко В. Є.	140
Гене́за правового регулювання безпеки мореплавства в Азовському морі Шурда В. І.	143
Про деякі питання нормативно-правового забезпечення морської безпеки Янчук Н. Д.	147
Проблеми дефініції «історичних вод» в міжнародному морському праві та їх вплив на морську безпеку прибережних держав Ярмак В. Х.	151
MARITIME SECURITY AND INTERNATIONAL MARITIME ORGANIZATIONS	
Переваги водного транспорту в Україні: забезпечення безпеки Бакумов О. С.	155
Визначення ступеня ризику як фактор безпеки в мореплаванні Нестеров О. Ю., Загородня Ю. В.	158
Міжнародні морські організації та морський бізнес в країнах, що розвиваються Пренько Я. О.	161

Особливості міжнародної морської організації,
її основні функції і структура

Соркіна Д. К. 163

Визначення значимості факторів, які впливають на розхід повітря
в апаратах на стисненому повітрі під час підводного розмінування

Стрілець В. М., Соловйов І. І., Шевченко Б. С., Глущенко І. О. 165

Морська безпека як фактор національної безпеки України

Царюк Ю. С. 169

THE ROLE OF LAW-ENFORCEMENT AGENCIES IN ENSURING MARITIME SECURITY

Fighting maritime crimes by the water police forces

Vasylenko O. V. 173

Аналітична діяльність під час забезпечення морської безпеки
органами Національної поліції України

Засць О. М., Проданець Н. М. 176

Деякі питання криміналістичної підготовки легких водолазів
з метою участі в слідчих (розшукових) діях: досвід поліції США

Корнієнко М. В., Афонін Д. С. 180

Територіальні підрозділи водної поліції як складова механізму
забезпечення національної безпеки України

Кузніченко С. О. 183

Потенційні можливості безпілотних літальних апаратів (БПЛА)
в забезпеченні безпеки на морі, попередженні, виявленні, фіксації
та розслідуванні кримінальних правопорушень

Лісніченко Д. В. 186

Особливості адміністративно-юрисдикційної діяльності
Національної поліції України на морському транспорті

Луговий І. О. 189

Місце Національної поліції України серед суб'єктів забезпечення
морської безпеки

Медведенко С. В. 192

До питання про забезпечення безпеки морського порту України

Мирза С. С. 197

**АНАЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІД ЧАС ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
МОРСЬКОЇ БЕЗПЕКИ ОРГАНАМИ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ**

Заєць Олександр Михайлович

*кандидат юридичних наук, доцент,
старший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії
з проблемних питань кримінального аналізу,
Одеський державний університет внутрішніх справ
м. Одеса, Україна*

Проданець Наталія Миколаївна

*здобувач кафедри криміналістики та психології
факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування,
Одеський державний університет внутрішніх справ
м. Одеса, Україна*

Правоохоронні органи регулярно роблять неправильні висновки, ґрунтуючись на неправильному аналізі фактів. Помилки можуть бути незначними – наприклад, вибір часу проведення слідчо (розшукової) дії, –

але можуть бути і серйозними, наприклад затримання особи без ґрунтовних доказів. Іноді помилку можна виправдати браком інформації або освіти, але частіше за все вони пояснюються специфікою роботи нашого розуму: він часто збиває нас з думки, підштовхуючи до помилкових висновків або невірного розуміння подій, в силу чого і аналіз цих подій виявляється невірним. Трапляється, що помилка обходиться нам дуже дорого, навіть вартує життя.

Але ми зовсім не зобов'язані спокійно приймати сформований порядок речей. Коли ми дізнаємось про пастки і перешкоди, які розставляє нам наш розум і які не дають нам провести якісний аналіз, і коли ми оволодіваємо прийомами й інструментами їх подолання, ми отримуємо шанс на перемогу. Ці перемоги можуть здаватися найважливішим фактором для прийняття серйозного рішення, від якого залежить наше особисте щастя, професійний успіх, навіть саме життя.

Слово «аналіз» означає розподіл на окремі елементи, внаслідок чого комплексні багатофакторні завдання розпадаються на прості складові. У науковій літературі знаходиться багато матеріалу, який детально описує подібну дефініцію. Найбільш вдало висловив свою думку ще в 1901 році англійський філософ Бертран Расселл у своїй класичній праці «Принципи математики»: у сфері інтерпретації мови філософських теорій рішення – це аналітичний метод, який передбачає дроблення тексту до поки теорія не виявиться або як набір осмислених тверджень, або як повна нісенітниця. Расселл вважав, що при такому підході більшість філософських «проблем» взагалі перестануть існувати. Його визначення змінили традиційні англійські підходи до філософії: «аналітичний підхід» став єдиним потужним методом [1, С.10].

Аналіз означає відділення один від одного елементів проблеми якимось способом. Приклад такого аналізу – правило запису чисел, яке всі школярі вивчають в початковій школі, коли вивчали поділ. І до теперішнього часу багато з нас при необхідності розділити подумки одне число на інше уявляють собі саме цю форму запису. Інший знайомий нам спосіб аналізу – податкова декларація, за допомогою якої вдається перетворити складну процедуру розрахунку податків в набір хоч і складних, але зрозумілих кроків. Загалом, ми досить часто використовуємо подібні інструменти, прийоми та способи (методи) у повсякденному житті.

Наші стандартні підходи до аналізу проблем підходять для вирішення більшості життєвих ситуацій. Але інколи, коли проблема виявляється серйозною і складною, ці звичні підходи навряд чи дадуть хороший результат. Усім хочеться приймати зважені, ефективні рішення і в професійному, і в особистому житті, але це виявляється нелегко, коли ми стикаємося з комплексними і багатофакторними проблемами. В умовах стрімкого ритму життя у нас часто немає ні часу, ні терпіння на спокійний пошук оптимального рішення. Необхідність швидкого рішення проблеми змушує нас приймати будь-яке рішення, що дає хоча б тимчасове полегшення, заспокоєння. Перебуваючи під таким тиском, складно

вирішити, а вже тим більше до кінця зрозуміти проблему. Тому ми внутрішньо погоджуємося на часткове вирішення, яке можемо хоч якось обґрунтувати, і вважаємо, що це найкраще, що ми здатні зробити в обставинах, що склалися [2].

Необхідно погодитись з тим, що наш розум просто не здатний переварити всю інформацію і впоратися з усіма інформаційними надходженнями, що становлять проблему. Тому ми починаємо спрощувати, перескакувати з одного завдання на інше, затримуючи увагу лише ненадовго і тільки на тих елементах, які самі в змозі зрозуміти і описати і для яких можемо оцінити цінність і вірогідність. Після цього ми, цілком задоволені собою, відмовляємось від усіх інших елементів проблеми, розібратися з якими не вдалося і оцінити ймовірність і цінність яких ми не в змозі.

Щоб успішно вирішувати проблеми – і ті, що стосуються індивідів, і ті, що зачіпають цілі держави, – потрібно навчитися помічати і припиняти неконструктивну поведінку розуму і обов'язково аналізувати все різноманіття альтернативних рішень. Важливо подолати природне прагнення розуму уникнути аналізу варіантів. Нездатність провести повноцінну оцінку і порівняння альтернатив – найпоширеніша причина, за якої аналіз виявляється невірним або неповним.

Потрібно уникати поспішних висновків і мислити ширше, а це одна з найскладніших для людини задач. Тому будь-які прийоми, які допомагають зберегти сприйнятливість, є надзвичайно доречними. Немає нічого дивного в тому, що всі описані в посібнику прийоми та способи (методи) будуть давати саме такий ефект: змушувати розглядати всі варіанти і не поспішати з висновками. Необхідно наголосити, що тактичний кримінальний аналіз і є найшвидший і надійний шлях до вміння знаходити і оцінювати всі гідні для розгляду альтернативи.

Бертран Расселл говорив, що організоване відділення елементів проблеми один від одного дозволяє оцінити, чи мають ці елементи сенс. Але що ще дає нам аналіз? Аналіз дає нам все, без чого не обійтись в ході ефективної роботи з проблемою і власне прийняттям рішення [3].

По-перше, аналіз допомагає зрозуміти сутність комплексних проблем. Більшість проблем і завдань, навіть ті, які здаються нам відносно простими, насправді занадто складні і включають занадто багато компонентів, щоб аналізувати їх взагалі без допомоги якого б то не було аналізу.

По-друге, аналіз дозволяє порівнювати елементи між собою. Так ми з'ясуємо, які чинники і взаємозв'язки критично важливі і для аналізу, і для тих, хто буде використовувати його результати.

По-третє, завдяки аналізу ми можемо фокусуватися. Взагалі розум і так схильний фокусуватися на чому-небудь. Він так влаштований – і буде робити це в будь-якому випадку. Тому краще нам бути з ним у змові, ніж проти нього, і таким чином контролювати його діяльність. В іншому випадку він сам вирішить, на чому і коли фокусуватися, і з великою ймовірністю направить нас по хибному шляху.

По-четверте, аналіз допомагає зосередитися на кожному з елементів по черзі, що в порівнянні з хаотичним інстинктивним підходом, який передбачає роботу відразу з усіма елементами, безумовно, більш системний, ретельний, продуктивний метод.

По-п'яте, здійснюючи аналіз в рамках раціональної системної моделі, ми за допомогою аналітичних прийомів беремо під контроль підсвідому частину розуму, долаємо особливості мислення, що ведуть до помилок в аналізі.

Чому так важливо візуалізувати і розглянути всі елементи? Коли мозок бачить слова, цифри або опис проблеми, він глибше втягується в аналіз, і трапляється справжнє осяяння. Дійсно, якщо всі елементи проблеми перебувають у полі зору, ми виявляємо взаємозв'язки, яких точно не помітили б, якби просто думали про проблему. «Краще один раз побачити, ніж сто разів почути» – необхідно підключати візуальні здібності мозку!

Аналіз дозволяє підключати інтуїцію – здатність відчувати і розуміти – для пошуку альтернативних рішень, під контролем свідомості. По цій причині з'ясовується важливість методу візуалізації: свідомості простіше фокусуватися і контролювати хід аналізу. Нам важливо змусити інтуїцію вийти з тіні, де ми могли б розібратися з тим, що вона нам пропонує, і одночасно вберегти себе від різноманітних логічних помилок.

Застосування методів аналізу допомагає в роботі органів Національної поліції України. При цьому ефективність процесу вироблення рішення і аналізу проблеми залежить навіть не від того, як ми здійснюємо аналіз, а від якості розумового процесу, і для цього потрібно задіяти розум. Йому і допомагає аналітичне мислення: воно не замінює розумовий процес, а стимулює його, робить більш глибоким. При правильному і творчому застосуванні аналітичних прийомів можна серйозно посилити нашу здатність аналізувати, розуміти, вирішувати проблеми, приймати обгрунтовані рішення і бути впевненими в тому, що вони правильні.

Література:

1. Курносов Ю.В., Конотопов П.Ю. Аналитика: методология, технология и организация информационно-аналитической работы. Москва : РУСАКИ, 2004. 512 с.
2. Заєць О.М. Інститут аналітичного супроводження досудового розслідування кримінального провадження в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку. *Вісник кримінального судочинства*. 2016. № 4. С. 17–25.
3. Ісмаїлов К.Ю. Особливості кримінальної розвідки з відкритих джерел як інструмент збирання оперативної інформації. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2016. № 2. С. 110–113.